

INDEX

DISPUTATIONUM ET SECTIONUM

QUÆ IN HOC TOMO CONTINENTUR.

DISPUTATIO I.

CONTRA JUDEOS,

Messiam jam venisse.

- Sect. I. De testimonio Genes. 40: Non auferetur scepterum, etc. 5
 Sect. II. Secundum testimonium contra Judeos, ex Daniel. 9: Animadvertere, etc. 11
 Sect. III. Tertium testimonium ex Aggei 2: Adhuc unum modicum, etc. 20
 Sect. IV. Quartum argumentum, ex variis testimoniis et signis de adventu Messiae. 23

DISPUTATIO II.

- Christum esse verum Deum et hominem, contra infideles. 23
 Sect. I. Ostenditur Christum esse verum hominem. 26
 Sect. II. Ostenditur Christum esse verum Deum, contra haereticos. 26
 Sect. III. Ostenditur Messiam esse verum Deum, contra Judeos. 27
 Sect. IV. Solvuntur objectiones. 30

DISPUTATIO III.

- De existentia incarnationis, ejusque convenientia. 37
 Sect. I. Utrum incarnationem esse possibilem possit ratione probari. 38
 Sect. II. Utrum incarnationem esse factam possit contra infideles convinci. 41
 Sect. III. Utrum incarnatio fuerit per se convenientia. 42

DISPUTATIO IV.

- De convenientia et necessitate incarnationis ad reparationem hominis lapsi. 49
 Sect. I. Utrum necessarium vel conveniens fuerit, Deum hominem lapsum reparare. 49
 Sect. II. Utrum ad reparandum genus humanum, necessarium vel conveniens fuerit Deum hominem fieri. 51
 Sect. III. Utrum Christi opera fuerint sufficientis valoris et efficaciz ad condigne satisfaciendum pro peccatis hominum. 55
 Sect. IV. Utrum opera Christi fuerint infiniti valoris et efficaciz ad satisfaciendum. 62

DISPUTATIO V.

- De primaria causa propter quam incarnatio praedestinata et facta est, sine qua non fieret. 197
 Sect. I. Quomodo inter actus divinae scientiae et voluntatis ordo prioris et posterioris secundum rationem intelligentius sit. 197
 Sect. II. Utrum voluntas incarnationis antecesserit in Deo praescientiam originalis peccati, vel subsecuta fuerit. 216
 Sect. III. Utrum in primo signo rationis, in quo prædestinatus est Christus Deus homo, sit etiam prædestinatus Redemptor hominum per passionem et mortem suam. 233
 Sect. IV. Que fuerit Deo prima ratio seu motivum incarnationis facienda ac prædestinanda. 239
 Sect. V. Utrum ex primaria Christi prædestinatione futura esset Verbi incarnatione, etiamsi homo non peccasset. 251
 Sect. VI. Utrum Christus principalius venerit ad redimendum homines ab originali peccato, ita ut illo deficiente non esset venturus Redemptor. 263

DISPUTATIO VI.

- De tempore quo facta est incarnatio, ejusque convenientia. 270

INDEX DISPUTATIONUM ET SECTIONUM.

XI

- Sect. I. Quo tempore facta sit incarnatione. 271
 Sect. II. Utrum convenienti tempore facta sit incarnatione. 278
- DISPUTATIO VII.**
- De termino incarnationis qui per illam producitur seu resultat. 301
 Sect. I. Utrum terminus resultans seu productus per incarnationem sit aliqua substantia. 301
 Sect. II. Utrum terminus hujus unionis fuerit aliqua substantialis natura. 302
 Sect. III. Utrum terminus hujus unionis fuerit aliqua persona, et ita incarnatione facta fuerit in persona. 307
 Sect. IV. Utrum terminus hujus unionis sit persona simplex, vel composita. 312
 Sect. V. Utrum terminus hujus unionis sit aliquid creatum vel increatum. 320

DISPUTATIO VIII.

- Quid incarnatione sit. 328
 Sect. I. Utrum incarnatione sit actio tantum unius humanitatem Verbo, vel etiam sit producens ipsam humanitatem in rerum natura. 328
 Sect. II. Utrum incarnatione sit substantialis unio ex natura humana et persona Verbi Dei. 340
 Sect. III. Quid sit haec unio in humanitate, seu quid per actionem uniendi, in humanitate aut Verbo fiat. 344
 Sect. IV. Quomodo solvenda sint difficultates quae in hoc mysterio occurrent. 360

DISPUTATIO IX.

- De excellentia et perfectione hujus unionis, quae est incarnatione. 374
 Sect. I. Utrum haec unio in ratione unionis sit omnium maxima. 374
 Sect. II. Utrum haec unio incarnationis in genere entis, seu doni a Deo collati, sit omnium maxima. 376

DISPUTATIO X.

- De causis incarnationis, praesertim meritoria. 386
 Sect. I. Quae si vel esse possit causa efficiens hujus mysterii. 387
 Sect. II. Utrum fuerit aliqua causa hujus unionis in genere dispositionis, seu causa dispositiva. 390
 Sect. III. Utrum humanitas Christi unionem suam ad Verbum mereri potuerit. 400
 Sect. IV. Utrum Christus Dominus mereri potuerit incarnationem suam. 406
 Sect. V. Utrum homines justi qui præcesserunt, de condigno mereri potuerint incarnationem. 413
 Sect. VI. Utrum homines justi, qui Christum præcesserunt, de congruo meruerint incarnationem, vel ejus accelerationem. 414
 Sect. VII. Utrum B. Virgo mererit de condigno esse mater Dei. 424
 Sect. VIII. Utrum saltem de congruo meruerit B. Virgo dignitatem matris Dei. 428

DISPUTATIO XI.

- De divina existentia et subsistentia. 430

DISPUTATIO XII.

- De persona assumpta, et humanitati unita per incarnationem, prout facta est. 461
 Sect. I. Utrum sola persona Filii fuerit incarnata, et humanitatem assumpserit. 461
 Sect. II. Utrum Verbum divinum terminaverit hanc unionem ratione alicujus proprietatis absolutæ, vel ratione relationis. 466

DISPUTATIO XIII.

- De termino assumptionis ex parte personæ assumptæ, in quavis incarnatione possibili. 481
 Sect. I. Utrum hic Deus, ut abstrahit a personis divinis, possit naturam creatam assumere. 482
 Sect. II. Utrum plures personæ divinae possint simul assumere eamdem naturam. 483
 Sect. III. Utrum una persona divina possit assumere plures naturas. 488
 Sect. IV. Utrum persona creata possit hypostaticè uniri alteri naturæ. 490

DISPUTATIO XIV.

- Quid potuerit a Deo assumi per quamcumque unionem hypostaticam possibilem. 504
 Sect. I. Utrum natura existens in propria persona potuerit assumi. 504
 Sect. II. Utrum alia substantialis natura præter humanam sit assumptibilis a persona divina. 510
 Sect. III. Utrum partes substantiales possint hypostaticè uniri divinae personæ. 514
 Sect. IV. Utrum forma accidentalis possit uniri Verbo hypostaticè. 516

DISPUTATIO XV.

- Quid Verbum assumpserit per incarnationem, prout facta est. 523
 Sect. I. Utrum Verbum assumpserit veram humanitatem. 523
 Sect. II. Utrum Verbum assumpserit veram animam rationalem. 524
 Sect. III. Utrum Christus assumpserit verum humanum corpus. 526
 Sect. IV. Utrum assumpserit Christus corpus et animam inter se unita. 528
 Sect. V. Utrum assumpserit Christus partes omnes que sunt de integritate corporis humani. 529
 Sect. VI. Utrum Verbum divinum immediate et secundum hypostasim assumpserit sanguinem ad subsistendum in sua persona. 530
 Sect. VII. Utrum Verbum divinum assumpserit alias humores, ungues, dentes, et capillos immediate, et secundum hypostasim. 536

Sect. VIII. *Utrum Verbum divinum in humanitate assumperit accidentia.* 537

DISPUTATIO XVI.

- De ordine assumptionis secundum realem durationem, seu temporis successionem. 546
 Sect. I. *Utrum humanitas Christi simul ac cœpit existere in rerum natura, fuerit Verbo unita, absque ulla successione durationis.* 547
 Sect. II. *Utrum anima Christi prius extiterit quam fuerit Verbo, vel an prius fuerit unita Verbo quam corpori.* 548
 Sect. III. *Utrum caro Christi prius fuerit concepta quam assumpta, vel an prius fuerit assumpta quam anima unita.* 549

DISPUTATIO XVII.

- De ordine naturæ in hac assumptione servato. 552
 Sect. I. *Utrum anima rationalis fuerit prius natura unita Verbo quam carni.* 553
 Sect. II. *Utrum caro Christi fuerit prius natura unita Verbo quam anima rationali.* 556
 Sect. III. *Utrum caro sit prius natura unita Verbo quam anima, vel e contrario.* 559
 Sect. IV. *Utrum caro sit assumpta, mediante anima, et anima mediante spiritu.* 560
 Sect. V. *Utrum tota humanitas sit prius natura assumpta quam partes ejus, et consequenter an assumpta sit mediante illis, vel e contrario.* 563
 Sect. VI. *Utrum humanitas prius natura sit assumpta, quam accidentibus informata.* 570

DISPUTATIO XVIII.

- De gratia sanctificante, seu justitia creata animæ Christi. 575
 Sect. I. *Utrum ad suam sanctificationem et justificationem indigerit anima Christi gratia creata sanctificante.* 575
 Sect. II. *Qua certitudine tenendum sit animam Christi habuisse gratiam habitualē.* 581
 Sect. III. *Quando et quomodo data est anima Christi hæc gratia habitualis.* 584
 Sect. IV. *Utrum praeter gratiam habitualē fuerit anima Christi necessaria aliqua actualis gratia.* 590

DISPUTATIO XIX.

- De virtutibus moralibus animæ Christi. 599
 Sect. I. *Utrum omnes virtutes morales et supernaturales fuerint infusæ animæ Christi simul cum gratia.* 599
 Sect. II. *Utrum virtutes suo genere acquisitive fuerint Christi animæ infusæ simul cum gratia.* 600

DISPUTATIO XX.

- De donis Spiritus Sancti animæ Christi collatis. 604
 Sect. I. *Utrum dona Spiritus Sancti intellectum perfectum fuerint in Christo.* 604
 Sect. II. *Utrum in Christo fuerint dona Spiritus Sancti pertinentia ad voluntatem, præsertim donum timoris.* 605

DISPUTATIO XXI.

- De gratiis gratis datis animæ Christi. 611
 Sect. I. *Utrum in Christo fuerit prophetia, et si quæ alia gratia gratis data ad cognitionem spectat.* 612
 Sect. II. *Utrum aliae gratiæ gratis datae, quæ ad sermonem spectant, fuerint in Christo.* 614

DISPUTATIO XXII.

- De perfectione habitualis gratiæ Christi. 625
 Sect. I. *Utrum gratia Christi sit infinita.* 625
 Sect. II. *Utrum gratia Christi fuit tam intensa et perfecta ut non possit fieri intensior, et ideo Christus plenus gratia esse dicatur.* 632

DISPUTATIO XXIII.

- De dignitate et gratia capitis, quæ est in Christo. 646
 Sect. I. *Utrum Christus sit totius universi caput, præsertim hominum et Angelorum.* 646
 Sect. II. *Quæ fuerit in Christo gratia capitis.* 651

DISPUTATIO XXIV.

- De intellectu creato animæ Christi, et ejus actibus. 656
 Sect. I. *Utrum in anima Christi sit intellectus creatus, et quantæ perfectionis sit.* 656
 Sect. II. *Utrum fuerit in Christo homine actus intelligendi creatus, et ex quo tempore.* 658
 Sect. III. *Utrum omnis actus intelligendi animæ Christi fuerit verus, certus et evidens.* 661
 Sect. IV. *Utrum in anima Christi fuerint habitus intellectuales.* 665

DISPUTATIO XXV.

- De triplici scientia animæ Christi, quoad quæstionem an est. 670
 Sect. I. *Utrum anima Christi a principio creationis sua fuerit beata.* 670
 Sect. II. *Utrum in anima Christi sit scientia connaturalis animæ humanae.* 672
 Sect. III. *Utrum fuerit semper in anima Christi scientia rerum in proprio genere supernaturalis, et per se infusa.* 673

TERTIA PARS

SUMMÆ THEOLOGIÆ

DOCTORIS SANCTI THOMÆ AQUINATIS

CUM COMMENTARIIS ET DISPUTATIONIBUS P. FRANCISCI SUAREZ E SOCIETATE JESU.

PROLOGUS.

Quia Salvator noster Dominus Jesus Christus, teste Angelo, populum suum salvum faciens a peccatis eorum, viam veritatis nobis in seipso demonstravit, per quam ad beatitudinem immortalis vitæ resurgendo pervenire possumus, necesse est ut ad consummationem totius theologici negotii, post considerationem ultimi finis humanæ vitæ, et virtutum ac vitiiorum, de ipso omnium Salvatore, ac beneficiis ejus humano generi præstitis, nostra consideratio subsequatur. Circa quam primo observandum occurrit de ipso Salvatore. Secundo, de Sacramentis ejus, quibus salutem consequimur. Tertio, de fine immortalis vitæ, ad quam per ipsum resurgendo pervenimus. Circa primum duplex consideratio occurrat. Prima est de ipso Incarnationis mysterio, secundum quod Deus pro nostra salute factus est homo. Secunda, de iis quæ per ipsum Salvatorem nostrum, id est, Deum incarnatum, sunt acta et passa.

PRAEFATIO COMMENTARIORUM.

1. *Difficultas hujus disputationis.* — De Christo Servatore nostro disputaturus, D. Thomas illum statim in proemio tanquam altissimum scopum, totiusque materie subjectum fundamentum proponit: cumque in eodem Redemptore nostro divina et humana natura mirabili nexu conjugantur, præclare certe ab ipsa utriusque naturæ cunjunctione, quæ a Theologis Incarnatio dicitur, hujus operis et nomen et appellatio desumpta est. Non enim de omnibus quæ in Deum et hominem

¹ Cap. 2 de Divinis nomin.² L. 3 de Fide, c. 4.³ Concion. de Nativit.